

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Sertifitseeritud kulude aastaaruande audit (aruandlusaasta 01.07.2023-30.06.2024)

Audit nr JKS-61/2024

Lõpparuanne

03.07.2025

RAHANDUSMINISTEERIUM

Auditi lõpparuanne edastatakse:

Hr Urmo Merila, Riigi Tugiteenuste Keskus, korraldusasutuse juhataja

Pr Karin Viikmaa, Riigi Tugiteenuste Keskus, sertifitseerimisasutuse juhataja

Lühiülevaade

Auditeerival asutusel (edaspidi AA) on tulenevalt Vabariigi Valitsuse 07.08.2014.a määrusest nr 127 Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse andmise ja kasutamise auditeerimine § 5 kohustus läbi viia sertifitseeritud kulude aastaaruande audit.

Auditi eesmärgiks oli anda hinnang Riigi Tugiteenuste Keskuse toetuste maksete osakonna (edaspidi TMO) kui sertifitseerimisasutuse (edaspidi SA) koostatud sertifitseeritud kulude aastaaruande¹ (edaspidi SKA) täielikkusele, täpsusele ja tõepärasusele.

Hinnangu andmiseks analüüsis ning testis AA SKA-d tuginedes järgmistele kontrollküsimustele:

1. kas abikõlblike kulude kogusumma SKA-s vastab aruandeaastal Euroopa Komisjonile esitatud maksetaotlustes sisalduvatele kuludele ja vastavale avaliku sektori toetusele, ning kui esineb lahknevusi, siis kas nende summade erinevuste kohta on SKA-s antud piisavad selgitused;
2. kas aruandeaasta jooksul tagasivõetud ja tagasinõutud summad, aruandeaasta lõpu seisuga laekumata tagasinõuete summad, määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 71 alusel (tegevuste kestvus) tehtud tagasinõuete summad ning SKA-s nimetatud lootusetute tagasinõuete summad vastavad SA arvestussüsteemi sisestatud summadele ning põhinevad KA või SA otsustel;
3. kas SKA-st on välja jäetud mitteabikõlblikud kulud (k.a nende rikkumistega seotud kulud, mille osas pole veel tagasinõudeid tehtud ja mille abikõlblikkuse hindamiseks viiakse läbi täiendavaid toiminguid) ja kõik nõutavad korrektsioonid kajastuvad asjaomase aruandeaasta SKA-s;
4. kas kõik juhtimise kontrolltoimingute või auditite tulemusena nõutud parandused on SKA-s korrektselt kajastatud;
5. kas SKA projekt on koostatud vastavalt rakendusmääruses nr 1011/1024 sätestatud vormidele;
6. kas SKA lisades on esitatud ÜSM artikli nr 127 lõike 1 kohaselt teostatud projektiauditite tulemusel tehtud finantskorrektsioonid.
7. kas toetuse saajatele on makstud avaliku sektori kulude summa on vähemalt võrdne toetusega, mille EK on liikmesriigile maksnud.

Auditi toiminguid viisid läbi finantskontrolli osakonna juhtivaudiitorid Ingrid Kuld (ESF, ERF, ÜF SKA audit, auditi juht), Eliina Tüvi (ESF, ERF, ÜF SKA audit, auditi töörühma liige) ja Liina Võrklaev (Abifondi SKA audit, auditi juht) ning audiitor Merit Rajamäe (ESF, ERF, ÜF SKA audit, auditi töörühma liige). Abifondi SKA audit viidi läbi ajavahemikus 11.09.2024 – 14.01.2025 ning ESF, ERF, ÜF SKA audit ajavahemikus 11.09.2024 – 03.07.2025.a. Auditi eest vastutav isik on finantskontrolli osakonna juhataja Anu Alber.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (edaspidi ÜSM) artikli 137 lõike 1 tähenduses, millist on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 Artikkel 272 lõikega 59 ning määruse (EL) nr 223/2014 Euroopa abifond enim puudustkannatavate isikute jaoks (edaspidi Abifondi määrus) artikli 49 lõike 1 tähenduses.

Auditi kokkuvõte ja järeldus

MÄRKUSTETA ARVAMUS

Auditi töörühm jõudis auditi toimingute tulemusena arvamusele, et:

- sertifitseeritud kulude aastaaruanne annab määruse (EL) nr 480/2014 artikli 29 lõike 5 kohase õige ja õiglase ülevaate;
- sertifitseeritud kulude aastaaruandes esitatud kulud, mille hüvitamist EK-lt on taotletud, on õiguspärased ja nõuetekohased;
- kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt;
- auditeerimine ei sea kahtluse alla vahendite haldaja kinnituses esitatud väiteid.

Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 11 lõike 3 alusel on AA ülesannete täitmiseks AA-l õigus auditeerida SA-d. SA peab võimaldama auditi tegemist ning osutama selleks igakülgset abi. Eelnevast tulenevalt järeldavad audiitorid, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad SKA-d korrektset ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad auditi eesmärgis toodud hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitoritele mitteesitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitorite järeldused võinud olla teistsugused.

Audit on läbi viidud lähtudes rahvusvahelistest siseauditeerimise kutsetegevuse standarditest.

Auditi töörühm tänab TMO töötajaid meeldiva koostöö ja osutatud abi eest auditi läbiviimisel.

Kinnitame lõpparuande 9 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Alber

Finantskontrolli osakonna

juhataja

Auditi juht (ESF, ERF, ÜF SKA audit):

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kuld

Finantskontrolli osakonna

I auditi talituse juhtivaudiitor

Auditi juht (Abifondi SKA audit):

(allkirjastatud digitaalselt)

Liina Võrklaev

Finantskontrolli osakonna

II auditi talituse juhtivaudiitor

Taustinformatsioon

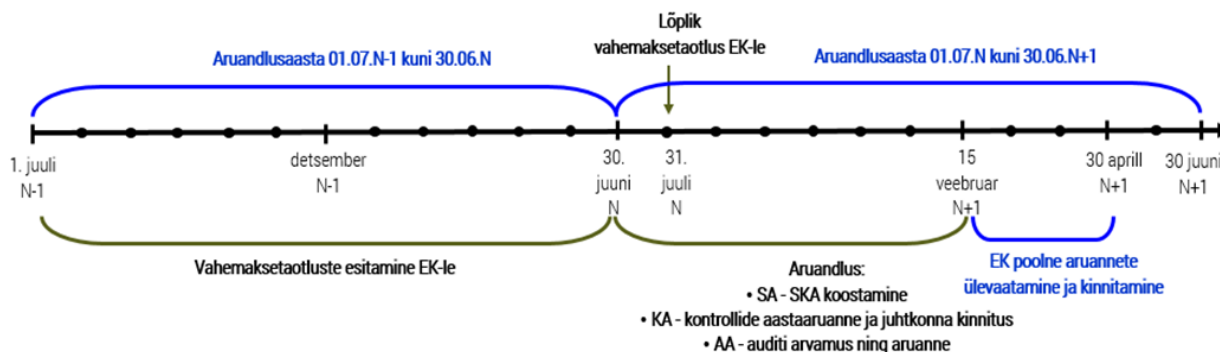
SA ülesannete kirjeldus aastaaruande koostamisel.

TMO täidab ÜSM-is ning STS § 9 ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud SA ülesandeid KA koosseisus. ÜSM-i artikli 126 ja Abifondi määruse artikli 33 põhjal on rakenduskava SA SKA koostamisega seotud põhiülesanded järgnevad:

- koostada finantsmääruse² artikli 63 lg 5 punktis a ja lõikes 6 osutatud sertifitseeritud kulude aastaaruandeid;
- tõendada SKA-de terviklikkust, täpsust ja õigsust ning seda, et arvestuskannetesse kantud kulud vastavad kohaldatavale õigusele ning et need on tehtud seoses tegevustega, mis on rahastamiseks välja valitud vastavalt rakenduskava suhtes kohaldatavatele kriteeriumitele ning on vastavuses kohaldatava õigusega;
- tagada sellise süsteemi olemasolu, milles kirjendatakse ja salvestatakse elektroonilisel kujul iga tegevuse raamatupidamisandmikud ning mis toetab kõiki andmeid, mida on vaja, et koostada maksetaotlusi ja SKA-sid, sh sissenõudmisele kuuluvate summade, sissenõutud summade ning tegevuse või rakenduskava kogu toetuse või selle osa tühistamise järel tühistatud summade andmikud;
- pidada arvestust sissenõutud summade ning tegevuse või rakenduskava kogu toetuse või selle osa tühistamise järel tühistatud summade kohta. Sissenõutud summad makstakse liidu eelarvesse tagasi enne rakenduskava lõpetamist, arvates need maha kulude järgmisest eelarvestusest.

SKA-sse lisatakse ainult abikõlblikud kulud ning TMO juhataja väljastab kulude abikõlblikkuse tõendamiseks sertifikaadi.

Olulisemad tähtpäevad aruandluse esitamiseks EK-le on järgmised:

Nimekiri SA-s läbiviidud juhtimis- ja kontrollisüsteemi (edaspidi JKS) audititest koos nende tulemusena JKS-ile antud hinnangutest

AA viis 2014. aastal läbi KA (sh SA) vastavushindamise ning andis hinnangu, et rakenduskava eest vastutav KA vastab määruse (EL) nr 1303/2013 lisas XIII sätestatud sisekontrollikeskkonna, riskijuhtimise, juhtimis- ja kontrollimeetmete ja seirega seotud määramise kriteeriumitele. AA hinnangul on ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020 nr CCI 2014EE16M3OP001 jaoks loodud juhtimis- ja kontrollisüsteemid olulises osas vastavuses Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1303/2013 lisas XIII toodud korraldusasutuse ja sertifitseerimisasutuse määramise kriteeriumitega. Abifondi määruse artikli 35 lõikele 3 tuginedes kehtib sama hinnang ka abifondi määruse kontekstis.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid

Alates 1.09.2018. a täidavad rakenduskava KA ülesandeid Riigi Tugiteenuste Keskuse kaks osakonda: toetuste arenduse osakond ning sertifitseerimisasutuse ülesandeid täitev TMO. KA ülesannete täitmisel seoses planeerimise, hindamise ja seirega on kaasatud Rahandusministeeriumi riigieelarve osakond, kes lisaks täidab ka liikmesriigi ülesandeid.

Tulenevalt muudatuste olulisusest ja kommunikatsioonist EK-ga, viis AA läbi täiendava vastavushindamise KA ja SA funktsioonide vastavuse osas. AA hindas oma 18.12.2018. a aruandega nr JKS-21/2018 rakenduskava jaoks loodud juhtimis- ja kontrollisüsteemid olulises osas vastavaks määruse (EL) 1303/2013 lisas XIII toodud korraldusasutuse ja sertifitseerimisasutuse määramise kriteeriumitega.

AA viis 2020. a läbi SA JKS auditi, mille ulatus hõlmas kõiki SA põhinõudeid. Audiitorid jõudsid järeldusele, et SA JKS toimib hästi, puudusi JKS-is ei tuvastatud. SA JKS-i hinnati kategooriaga I, mistõttu AA saab tugineda SA JKS-36/2020 tulemustele ja lugeda SA esitatud andmed asjakohasteks ja usaldusväärseteks.

SA kasutab struktuuritoetuste andmete haldamisel, aruannete ja maksetaotluste koostamisel struktuuritoetuste registrit (SFOS), mistõttu on oluline SA JKS-ile hinnangut andes arvesse võtta ka SFOS kvaliteeti. AA tugineb siinkohal 15.02.2023.a lõppenud SFOS auditile JKS-46/2021, mille tulemusel jõudsid audiitorid järeldusele, et Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020 struktuuritoetuste registri JKS toimib, kuid mõningad parandused on vajalikud (kategooria II). Auditi tulemusena tehtud tähelepanekud puudutasid arendusprotsessi tõhusust. Seisuga 12.02.2024 on kõik tähelepanekud suletud. Auditi teise eesmärgi osas, mis puudutab andmete kogumist, salvestamist ja säilitamist tähelepanekuid ei olnud.

Eeltoodud auditite tulemusena hindas AA JKS-e kategooriates I või II, sellest tulenevalt ei peatatud ka makseid ega koostatud tegevuskavasid kriitiliste tähelepanekute elluviimiseks. AA hinnangul annavad vastavushindamise ja JKS auditite tulemused kindlustunde, et SKA-s kajastuvad andmed on täielikud, täpsed ja tõepärased.

Muu oluline taustinformatsioon

ÜSM artikli 137 lõikes 1 ja Abifondi määruse artiklis 49 osutatud SKA auditeerimist peab AA teostama iga aruandlusaasta kohta ning vastavalt auditistrateegiale. SKA kohta auditiarvamuse esitamiseks peab AA teostama SA esitatud SKA lõpliku täiendava kontrollimise. Nimetatud kontrollide eesmärk on tagada, et kõik ÜSM artikli 137 ja Abifondi määruse artikli 49 alusel nõutavad elemendid on korrektselt lisatud raamatupidamisarvestusse ning neid toetavad aluseks olevad raamatupidamisandmikud, mida säilitavad asjaomased asutused ning toetusesaajad.

Auditi toimingute kirjeldus

SA esitas AA-le 05.09 – 21.10.2024.a esialgse versiooni erinevate fondide (ESF, ÜF, ERF) SKA lisadest 2, 3, 4 ja 5. Loetelu kõigi fondide SKA lisas 8 kajastatavatest aruandlusaasta lõpust so 01.04.2024 kuni 30.04.2025.a lisandunud tagastustest, ülevaated kulude mahavõtmistest, mis tulenevad menetluses olevatest rikkumisaruannetest, hindamisel olevatest kuludest (sh RTK JKS auditiga nr JKS-49/2022 soovitude rakendamisega seotud mahaarvamised) ja finantskorrektsiooni otsustest, mille suhtes on tehtud kohtuotsused, millega AA ei nõustunud, esitati AA-le ajavahemikul 28.02 – 10.06.2025.a. Audiitorid teostasid kõigi eelnimetatud andmete suhtes jooksvat kontrollitoimingut ning andsid SA-le tagasisidet, kas audiitorite analüüs ja arvutuskäigud kinnitavad SA esitatud andmete korrektsust või on mingites andmetes või tõlgendustes ebatäpsusi või erimeelsusi. Vajadusel küsisid audiitorid täiendavat infot ka KA-lt.

Audiitorid andsid oma lõpliku hinnangu ÜF, ESF ja ERF SKA-dele 10.06.2025.a tuginedes SA poolt 02.06 – 10.06.2025 esitatud SKA projektidele. Abifondi SKA auditi aluseks oli SA 14.01.2025. a esitatud SKA projekt.

ESF, ERF ja ÜF SKA auditi raames viisid AA audiitorid läbi järgmised toimingud:

- kontrollisid SA koostatud erinevate fondide SKA vastavust rakendusmääruses toodud vormile ning jõudsid järeldusele, et rakendusmääruses toodud nõudeid on järgitud;
- tuvastasid Euroopa Komisjoni infosüsteemist tehtud väljavõtete põhjal, et SA oli esitanud vahemaksetaotlused õigeaegselt ja samas summas, mis on toodud SKA-s;
- võrdlesid aruandlusaasta 1.07.2023-30.06.2024. a kohta EK-le esitatud maksetaotluste, SA poolt AA-le projektide auditeerimise valimi üldkogumi aluseks esitatud kulude ja SKA-s kajastatud andmete kattuvust ja jõudsid järeldusele, et andmed on omavahel kooskõlas;
- kontrollisid SKA lisades 1 veerus C toodud andmeid ja jõudsid järeldusele, et nimetatud veerus on andmed korrektselt kajastatud;
- kontrollisid, et programmperioodi lõpuks toetuse saajatele makstud avaliku sekotri kulude summa on vähemalt võrdne toetusega, mille EK on liikmesriigile fondidest maksnud (ÜSM § 129);
- tulenevalt sellest, et Eestis kasutavad RÜ-d, RA-d, KA, SA ja AA ühiselt Struktuuritoetuse Registri Operatiivinfosüsteemi (SFOS), on nii KA, SA kui AA poolt kasutatav info pärit samast andmebaasist ning erinevusi projektide või tegevuste abikõlblike kulude deklareerimisel ei ole. Seetõttu ei pidanud AA vajalikuks läbi viia eraldi kontrole suuremate projektide kulude deklareerimise kontrollimiseks;
- veendusid, et ERF, ESF, ÜF SKA lisas 2 on kajastatud aruandlusaasta jooksul tühistatud/tagastatud ja tagasinõutud summad välja toodud aruandlusaastate kaupa ning põhinevad liikmesriigi asjakohasel tasandil vastuvõetud otsustel. Selles veendumiseks genereerisid audiitorid infosüsteemist tagastuste aruande ja kontrollisid selle andmete ja SA poolt esitatud tagastuste faili kooskõlas olemist ning jõudsid järeldusele, et lisas 2 kajastuvad asjakohased tagastused. Lisaks kontrolliti, et eelmise aasta SKA lisas 8 kajastunud tagastused ei kajastuks enam SKA lisas 2;
- analüüsisid eraldi toimingutega valimi alusel aruandlusaasta jooksul tekkinud negatiivseid ühikuid ehk tagastusi (nii tühistata vaid/tagastata vaid kui rikkumistega seotud tagasinõudeid) ja jõudsid järeldusele, et tagastuste andmed on kooskõlas SFOSis sisalduvate tagastusi käsitlevate andmetega sh liikmesriigi asjakohasel tasandil vastuvõetud otsuste, avalduste, arvutuskäikudega, otsused on tehtud korrektsetes summas ja tagastuste liigid SFOSis on asjakohaselt määratud. Audiitorid veendusid, et KA-l on olemas ülevaade, millised asjaolud on tagastusotsuste puhul arvesse võetud;
- kontrollisid SKA lisas 2 sisalduvat AA projektiauditite arvesse võtmisest tulenevat mahavõtmiste summat ja nimetatud summa vastavust AA projektiaudititega tuvastatud mitteabikõlblike kulude summale;
- analüüsisid ERF SKA lisas 3 kajastuvaid eelmistel ja viimasel aruandeaastal EK-le deklareeritud kuludega seotud tagasinõudmisele kuuluvaid laekumata summasid ning ka neid laekumata summasid, mis said sissenõutavaks pärast viimase aruandlusaasta lõppu ning jõudsid järeldusele, et lisas 3 märgitud summad on asjakohased. ESF ja ÜF SKA lisas 3 nimetatud summad puudusid;
- analüüsisid ESF ja ERF SKA lisas 4 kajastuvaid tegevuste kestvuse nõude rikkumisega seotud tagasinõutavate summasid ning jõudsid järeldusele, et andmed on asjakohased. ÜF SKA lisas 4 ei kajastunud arväärtuseid, sest selle fondi puhul puudusid tegevuste kestvuse nõude rikkumisega seotud tagasinõutavad summad;
- analüüsisid ERF ja ÜF SKA lisas 5 kajastuvaid eelmistel aruandeaastatel deklareeritud kuludega seotud lootusetute tagasinõuete summasid, mida ei ole võimalik tagasi saada ning jõudsid järeldusele, et andmed on asjakohased;
- tuvastasid, et ESF SKA lisas 5 ei kajastunud arväärtuseid, sest nende fondide puhul puudusid eelmistel aruandeaastatel deklareeritud kuludega seotud lootusetute tagasinõuete summad, mida ei ole võimalik tagasi saada; auditi toimingute käigus ei tuvastanud audiitorid ekslikult nimetatud lisadesse märkimata jäänud summasid;

- kontrollisid ERF SKA lisas 6 kajastatud kumulatiivselt finantsinstrumentidesse tehtud makseid ning tuvastasid, et käesoleval aruandlusaastal tehti finantsinstrumentidesse kolm makset ning lisaks toimus aruandlusaastal kaks vähendamist, mida analüüsiti negatiivsete ühikute testimise käigus. Kontrolliti SKA lisa 6 veergudes C ja D kajastatud abikõlblike kuludena tegelikult tehtud summasid. Teistest fondidest (ÜF, ESF) ei ole rakendusperioodil makseid finantsinstrumentidesse tehtud, mis kajastub ka nende fondide SKA lisades 6. Audiitorite hinnangul on lisas 6 kajastatud info ja summad korrektsed.
- veendusid, et ERF SKA lisas 7 kajastatud riigiabi raames tehtud ettemaksed ühtivad SFOS-is kajastatud andmetega. Teiste fondide (ÜF, ESF) SKA 7 kontrollimisel selgus, et riigiabi raames tehtud ettemaksed puuduvad;
- võrdlesid SKA lisas 8 veergudes C ja D toodud andmeid lõplikus vahemaksetaotluses deklareeritud kuludega, millest on maha võetud kõik tagastused ja jõudsid järeldusele, et SKA koostamisel on vahemaksetaotluses kajastatud summadest kulude tühistamised ja tagasinõudmised asjakohases ulatuses maha võetud;
- analüüsisid SKA lisas 8 mahaarvatud summasid ja selgitusi ning jõudsid järeldusele, et SKA lisas 8 on prioriteetide kaupa välja toodud kõik asjakohased tagastused, eraldi summana on välja toodud projektiaudititest tulenevad SA poolt teostatud kulude mahaarvamised. Ka on SKA lisas 8 maha arvatud kõik seisuga 30.04.2025 lõpetamata rikkumise aruannetes välja toodud kulud nende projektide raames, kus MT-ga EK-le kulusid esitatud on.
- kontrollisid ERF, ESF ja ÜF SKA lisas 8 mahaarvatud terve programmi perioodi jooksul (sisestatud SFOSi perioodil 01.01.2014-30.04.2025) hilinevad finantskorrektsioonidelt kogunenud viiviste summasid, võrdlesid andmeid SFOS väljavõttega ning jõudsid järeldusele, et SKA lisas 8 mahaarvatud viiviste summad on asjakohased.
- analüüsisid eraldi toimingutega valimi alusel tagastusi, mis olid programmi perioodi jooksul katkestatud ja jõudsid järeldusele, et SFOSis olid olemas katkestamise põhjused ja need olid asjakohased;
- hindasid eraldi toimingutega valimi alusel rikkumisi, mis olid programmi perioodi jooksul lõppenud tagastuseta (st RÜ täiendava analüüsi käigus selgus, et tegemist oli formaalse rikkumisega, millega ei kaasnunud finantsmõju või rikkumist ei olnud) või oli rikkumine SFOSis katkestatud³ ja jõudsid järeldusele, et katkestamise põhjused SFOSis olid asjakohased. Tagastuseta rikkumiste analüüsi osas nõustusi auditiirid olulises osas RÜ otsustega ja täiendavaid mahaarvamisi SKA-s polnud vaja teha.
- AA veendus, et kogu programmi perioodi varasemate aruandlusaastate kõikide fondide SKA-de lisas 8 välja toodud täiendavad mahaarvamised, mille seaduslikkust ja abikõlblikkust alles hinnati (*ongoing assessment*) on lõpetatud ja on selgunud lõplik mahavõetavate summade ulatus ning esialgu SKA-st välja jäetud kulu või selle osa, mis osutus seaduslikuks ja korrektseks, lisati järgmiste aruandlusaastate vahemaksetaotlustesse;
- audiitorid teostasid täiendavad arvutused veendumaks, et SA on arvesse võtnud kõik AA poolt teostatud projektiaudititega seonduvad mitteabikõlblikud kulud ja teinud korrigeerimised kooskõlas projektiauditites kajastatud soovitustega. Lisaks projektiaudititele, hindasid audiitorid, et mahavõtmiste tegemisel on arvestatud ka RTK hangete JKS auditi nr JKS-49/2022 soovitude rakendamise raames teostatud järelkontrollide tulemustega. Kokku on auditi nr JKS-49/2022 järelkontrollidest tulenevalt kulusid maha arvatud summas 1 839 724,13 eurot.

AA audiitorid analüüsisid eraldi auditi toimingutega ka SA poolt aruandlusperioodil 01.07.2023 - 30.06.2024 esitatud Abifondi vahemaksetaotlusi, SFOS väljavõtteid ning veendusid, et Abifondi SKA on kooskõlas 2023/2024

---

³ Rikkumise katkestamine on lubatud ainult juhul, kui tegu on eksliku sisestamisega (nt sisestati rikkumine projektile, kus tegelikult rikkumist ei olnud), kuid ei ole lubatud juhtudel, kus rikkumise menetlemise raames selgub, et rikkumist tegelikult ei ole. Sellisel juhul tuleb rikkumise aruanne lõpetada („Juhtum lõpetatud: Jah“) juhtumi liigiga „Rikkumine puudub“ ning jätta aruanne alles.

aruandlusaasta viimases EK-le esitatud vahemaksetaotluses toodud andmetega. Hinnangu andmisel võeti arvesse järgnevad asjaolud:

- AA veendus, et 2023/2024 aruandlusaasta kohta EK-le deklareeritud Abifondi kulude hulgas ei sisaldu enam hangetega nr 157505 ja 189564 seotud kulusid, milliste suhtes tuli RÜ-l ja SA-l varasematel aruandlusaastatel teha kinnipidamisi tulenevalt auditist FEAD-3/2017 ja Innove SA 30.10.2018.a koostanud toetuse tagasinõudmise otsusest nr 3-3.1/468 (konkurentsi piiravad tingimused hangetes).
- SA poolt AA-le esitatud SKA alusandmete põhjal ja AA koostatud SFOS väljavõtete põhjal ei ole RÜ, KA ega SA 2023/2024 aruandlusaasta jooksul ega selle järel kuni 31.12.2024 teinud ühtegi 2023/2024 aruandlusaasta ega ka varasemate aruandlusaastate Abifondi makseid vähendavat finantskorrektsiooni, mistõttu on põhjendatud, et Abifondi SKA lisades 2, 3, 4, 5 ei kajastu Abifondi abikõlblike kulude vähendamisi.
- Abifondi eelmises 2022/2023 aruandlusaasta auditi aastaaruandes sisaldus info: „Aruandlusaasta 2022/2023 järel ilmnes, et projektide Abifond.14.01.001.01.15-0001 "Toiduainete hankimine ja transport ladustamiskohta" ja projekti nr Abifond.14.01.001.01.15-0002 "Partnerorganisatsioonide leidmine ning toiduabi jagamine sihtgrupile" puhul on toetuse ja riikliku kaasafinantseeringu osakaalud perioodil 2021-2023 valesti arvestatud. Toetuse maht oleks pidanud olema tulenevalt 15.01.2021 uuendatud TATist 88,99% ja riiklik kaasafinantseering 11,01%, aga tegelikult kajastusid infosüsteemis SFOS osakaalud varasema 2019.a kehtestatud TAT järgi proportsioonides 85% ja 15%.⁴

Lähtuvalt eeltoodust veendusid audiitorid 2023/2024 aruandlusaasta Abifondi SKA auditi toimingute käigus, et omafinantseeringu proportsioonide muutmisest tulenevad EK-le deklareeritavate summade korrigeerimised olid toimunud viisil, millist audiitorid olid eelmise aruandlusaasta auditi aastaaruande koostamise vältel juba analüüsinud ja heaks kiitnud. Arvestades, et nimetatud korrigeerimistel ei olnud mingit finantsmõju Abifondi aruandlusaasta abikõlblike kuludele, finantsallikate korrigeerimine ei mõjutanud finantsinfot ja avaliku sektori osa kogukulude suhtesse, siis on audiitorid jätkuvalt seisukohal, et korrigeerimised on toimunud asjakohaselt.

- Audiitorid veendusid, et 2023/2024 aruandlusaasta jooksul EK-le deklareeritud Abifondi maksete kohta ei ole SFOS-is vormistatud ühtegi rikkumise aruannet.
- Auditi FEAD-10/2024 käigus ei selgunud asjaolusid, mis oleksid andnud alust Abifondi 2023/2024 aruandlusaasta kohta deklareeritud abikõlblike kulude summa vähendamiseks, seega on Abifondi SKA lisas 5 auditiga seotud korrigeerimiste puudumine asjakohane.

Audiitorid jõudsid järeldusele, et SA koostatud Abifondi SKA lisas 1 ja lisas 5 toodud summad on kooskõlas EK-le 2023/2024 aruandlusaasta kohta deklareeritud abikõlblike kulude summaga. FEAD-10/2024 auditi tulemusena hindas AA JKS-i kategooriaks I, sellest tulenevalt ei peatatud makseid ega koostatud tegevuskavasid kriitiliste tähelepanekute elluviimiseks.

AA tugines SKA-le hinnangut andes ÜSM-ile, Euroopa Komisjoni juhendile „Juhend Liikmesriikidele raamatupidamise aastaaruannete auditeerimise kohta“ (EGESIF_15_0016-04 03.12.2018), STS-ile, perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmise ja kasutamise auditeerimine (15.08.2014) määrusele ning kuna tegemist oli perioodi 2021-2020 viimase aruandeaastaga, siis ka komisjoni teatisele nr C/2024/616⁵. SA SKA analüüsimisel tuginesid FK0 audiitorid audititoimingute käigus kogutud tõendusmaterjalidele, testimistulemustele, KA ja SA töötajate

⁴ 2022/2023 aruandlusaasta auditi aastaaruandes kajastati AA poolt teostatud toiminguid järgnevalt: „AA analüüsis projekti eelarve proportsioonide parandamisest tulenevalt tehtud tagastuste nr 1581 ja nr 1619 planeeritavat kajastamist järgmisel aruandlusperioodil ehk 2023/2024 aruandlusaastal nii uute maksetena kui varasemaid makseid korrigeeritavate kuluridadena, sest teistmoodi ei olnud rakendusüksusel võimalik infosüsteemis SFOS projekti eelarve proportsioone Euroopa abifondi ja riikliku kaasafinantseeringu vahel korrigeerida. AA jõudis järeldusele, et SKA juhendite järgi oleks saanud aruandlusaasta 2022/2023 muud kulude vähendamist kajastada osaliselt ka SKA lisas 5, sest muu kulude vähendamine tagastus nr 1581 (abikõlblikus kogusummas 2 875 310,59 eurot) oli tehtud 2.10.2023.a ja tagastus nr 1619 (abikõlblikus kogusummas 149 441,99 eurot) oli tehtud 4.10.2023.a. osaliselt ka 2022/2023 aruandlusaasta kulude kohta. Aga et peamine osa eelarve proportsioonide muutmisest tuli teha varasematel aruandlusaastatel tehtud maksete suhtes, siis nõustus AA SA-ga, et nimetatud muudatused kajastatakse tervikuna 2023/2024 aruandlusaastal EK-le deklareeritavate vahemaksetaotluste koosseisus. AA veendus auditi toimingute käigus, et planeeritavad makseid vähendavad kuluread ja lisatavad kuluread on samades summates ja tegemist ei ole finantskorrektsiooniga.“

⁵ Suunised Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Ühtekuuluvusfondist ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist antava abi jaoks vastu võetud rakenduskavade ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA II) kohaste piiriülese koostöö programmide lõpetamise kohta (2014–2020).

selgitustele, 08.10.2020. a valminud SA JKS auditi tulemustele (auditi aruanne nr JKS-36/2020) ja AA projektiauditite käigus tehtud tähelepanekutele.

Tulemused

AA jõudis auditi toimingute käigus järeldusele, et aruandlusaasta 01.07.2023 - 30.06.2024. a kohta erinevate fondide lõikes koostatud SKA on kooskõlas aruandlusaasta jooksul EK-le vahemaksetaotlustes deklareeritud summadega, millest on maha võetud kõik aruandlusaasta finantsmõjuga AA projektiauditite tähelepanekutest, JKS auditite tähelepanekutest, KA kontrollidest ja muudest asjaoludest tulenevad mahaarvamised ja kulud, mille abikõlblikkust veel hinnatakse.

AA hindas auditi toimingute käigus kõigi nelja fondi kohta koostatud SKA sisu ÜSM artikli 137 ja Abifondi määruse artikli 49 nõuetele vastavaks - SKA-s kajastuvad andmed on täielikud, täpsed ja tõepärased. SKA on koostatud tuginedes asjakohastele SFOS andmetele, olulisi finantsmõjuga puudusi SKA auditi käigus ei tuvastatud. SKA auditi käigus tuvastatud puudused parandas SA auditi läbiviimise ajal.